

Szerkesztőség
 Arad, Acsev-palota.
 Kiadóhivatal:
 Bulv. Regele Ferdinand 24.
 (József tőrcsög-ut.)
 (Aradi Nyomda Vállalat)
 Szerkesztő: Kozlony, Arad.
 Telefonszám
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 151.
 Egyes szám ára 2 lef, vasárnap
 8 lef. Bucuresztiben 50 banival
 több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETEK:
 HELYBEN ÉS VIDEKEN
 Egész évre ... 480 Lef.
 Fél évre ... 240 Lef.
 Negyed évre ... 120 Lef.
 Havonta ... 40 Lef.
 Hirdetések díjazás szerint
 Megjelenik naponta reggel.

Felolvasó szerkesztő:
Károly József.

Megértjük

és méltányolni tudjuk az erdélyi és regátheli magántisztviselők panaszaát, akik most kongresszus előtt állanak és a sajtóban nap-nap után feltárlják a közönség előtt vigasztalan helyzetüket. A panaszok mind odajárnyulnak, hogy képtelenek megélni fizetésükből és orvoságot keresnek bajukra. Orvosságkeresés közben kialakult az a vélemény, hogy a fixfizetéses magánalkalmazottakat valamilyen értékálló békevalutában, leginkább dollárban javadalmazzzák, mert véleményünk szerint a békenívó szerint megállapított fizetéssel tudják csak felvenni a küzdelmet a mai drágaság ellen.

A komoly és megszívlelendő panaszokra nemkevésbé komoly és megszívlelendő válaszok is jöttek. Nem lehet a jelenlegi közgazdasági életben a fizetésekkel békevalutára átszámítva folyósítani, mert ez forradalmat jelentene és az ország közgazdasági pusztulásához vezetne. Százszázra tehető Romániában a magántisztviselők száma és egy tizen-nyolc milliós államban száz ezer dolgozóval több száz ezer más dolgozó rovására nem lehet kivéteit tenni. Ha cérek és magánvállalatok teljesítenék a kívánságot és máról-holnapra aranyvalutas fizetéseket adnának, mindenki erre a pályára tödulna és az a sok száz-ezer állami tisztviselő, aki mai fizetését kapja, egyszerre rohamot indítana a magánvállalatok ellen. Tisztviselő nélkül maradna a vasút, a posta és az a sok-sok állami hivatal, egyszerre, szinte varázsütésre bémultan, szélütötten hullanának le az államgépezet hatalmas mozgó karjai. A nagymérvű tisztviselő kínálat viszont annyira lenyomná az árakat, hogy ez megdöntené az amúgy is irreális mozgalomnak kevésbé szilárd alapját.

Igazságtalan és kivételetlen az aranyparitásos javadalmazás gondolata, már csak azért is, mert az elsőrendű életmódozóknak árai jóval alatta vannak az aranyparitásnak. A békebeli 30 filléres kenyérliszt kilója a mai aranyvaluta szerint tizenkét lef lenne, a valóságban pedig csak hat lef. Ugyanígy, vagy többé-kevésbé hasonló az arany a többi elsőrendű életszükségleti cikkeknek is. Már most ha a fizetéseket aranynyíróra emelik, úgy a kereskedő és ipáros is joggal követelheti, hogy áruját arany paritásra emelhesse, és pedig olyan általános drágulás idézne elő, ami összeroppantana a közgazdasági életet és legjobban a tisztviselők és fixjavadalmazású emberek sínylenék meg. Ilyen közgazdasági viszonyok mellett aranyparitásos fizetésről beszélni

veszedelmes és csak az követelheti ezt, aki a való reális életet nem ismeri.

Tény dolog, hogy a hivatalnoksors nem a legjobb és hivatalnoknak lenni csöppet sem irigylésreméltó pálya. De ez örök idő-kön át így volt és ennek okait sok kal mélyebben kell keresni. Egész társadalmi átforgalmódásnak és új

Még ma elkészül az új kormánylista.

(A miniszterelnök csak a kormányalakításon dolgozik. :- A besszarábiai menekültek ügye. :- Nyomozás a legújabb összeesküvésben.)

Bucuresztből jelentik: *Bratiani* Jonel miniszterelnök folytatja a kormány átalakítást munkáitait. Valószínű, hogy még a mai nap folyamán elkészíti a kormány új listáját. A miniszterelnök tegnap délután érkezett a fővárosba és egyenesen a lakásába hajtatott. Környezetének kijelentette, hogy *senki-nek sem áll a rendelkezésére*, még politikai bizalmasait sem fogadja. A miniszterelnök egész nap dolgozott a kormány átalakításán.

Bucuresztből jelentik: Az *Advervul* azt írja, hogy a parlamentet nem fogják a tervezett időpontban megnyitni, mert a kormány átalakítási munkáitait a parlament jelzett megnyitására nem fognak befejezést nyerni, másrészt jelenleg még nagyon kevés képviselő tartózkodik a fővárosban.

Bucuresztből jelentik: A trónbeszéd feletti vita alatt *Bratiani* Vintila pénzügyminiszter elkészíti a jövő évi költségvetés tervezetét.

Bucuresztből jelentik: Sir Hen-

közgazdasági elméletnek kellene jönni ahhoz, hogy ezeket a súlyos bajokat orvosolni lehessen. A mai kor a vagyonszerzés kora. A konjunktúrákat kihasználó tudó emberek milliókat szereznek össze az alatt, míg az alkalmazottak kiszámított pénzükből tengődnek. Ha a panasz ezek ellen irányulna az igazi címzetthez jutna el.

Bucuresztből jelentik: A belügy miniszter visszavonta a besszarábiai menekültek kiutasítására vonatkozó rendeletet. A menekültek Amerikába való kivándorlása, illetve az iratok beszerzése tekintetében a belügyminiszter nagy kedvezményeket nyújtott a menekülteknek.

Bucuresztből jelentik: A legújabb összeesküvés ügyében folyó nyomozás megállapította, hogy az összeesküvés feje *Woolberg* ezredes, a 15 gyalogezred parancsnoka volt, aki — mint ismeretes — egy évvel ezelőtt Bécsbe szökött. A hatóságoknak már az összes terhelő adatok rendelkezésre állnak, úgy hogy a vádirat már napok múlva elkészül. A vizsgálat azt is megállapította, hogy az összeesküvők *Woolberg* ezredestől több ízben pénzt kaptak.

Az orosz szovjet kinyitja karját Németország felé.

(Szovjet csapatösszevonások a német-orosz határon. Német jelentés szerint csökken, francia jelentés szerint erősödik a szeparatista mozgalom. :- Stresemann kancellár a Ruhr-vidéken.)

(A Közlöny távirati tudósítása. A rajnavidéki elszakadást mozgalomról — ha a különböző távirati ügynökségek jelentésén kiérkezett vizsgálatok azt — képtelenség hii képet nyerni. Annyira ellentmondanak egymásnak a különböző híradások, hogy ma még teljes bizonyossággal azt sem lehet tudni, hogy hol és milyen helységeken proklamálták az önálló rajnavidéki köztársaságot. A francia sajtó a mozgalom sikerét jelenti ugyan akkor, amikor a német sajtó annak kudarcáról számol be. Annyi az bizonyos tény, hogy Anglia és a semleges államok ellenzik az elszakadási mozgalmat és ez híven tükrözik vissza a semleges és angol sajtó magatartásáról. A mai legújabb táviratok, amelyek többé-kevésbé szintén egymásnak ellentmondó a következők:

Stresemann kancellár a Ruhr-vidékre utazott.

Berlinből jelentik: *Stresemann* kancellár *Sollmann* belügyminiszter és *Fuchs*, a megszállott területek miniszterének a kíséretében a Ruhr-vidéki *Havenha* utazott, hogy

az ottani politikai pártokkal megbeszélje a Ruhr-vidéki és a rajnavidéki politikai helyzetet. Berlinben a szociáldemokraták a birodalom egysége mellett foglaltak állást. A mint a vizsgálat során kiderült a pfalzi elszakadást mozgalmat

Mous francia őrnagy kezdeményezte. Az összehívott pfalzi gyűlés, amelynek az elszakadást követett volna kimondani Bayersdorfer elnök ajánlatára kimondotta, hogy *illetéktelen az elszakadás kikiáltására, különösen pedig akkor, ha az elszakadás úgy történne, hogy Pfalzban a francia befolyás jutna túlsúlyra.* *Knilling* bajor miniszterelnök proklamációt adott ki Münchenben, a bajor fővárosban, amelyben utal arra, hogy felelőtlen elemek ki akarják használni Bajor ország súlyos helyzetét és most akarják elszakítani Pfalzt tőle. *Az aktust közönséges hazafurdásnak minősíti.* A bajor kormány nevében pedig köszönetét nyilvánítja a pfalzi lakosságnak nyugodt magatartásáért.

Oroszország csapatokat küld a német-orosz határra.

Berlinből jelentik: A szovjet határon erős csapatösszevonások történtek.

Ugy hírlik, hogy a szovjet felfogása a Németországi forradalom előtt a moszkvai kormány csapataival együtt győzelemre akarja juttatni a német kommunizmust.

Berlinből jelentik: A kommunis-ták és a szociáldemokraták között tegnap tárgyalások voltak, a köztársasági alkotmány megvédése érdekében. A tárgyalások a kommunis-ták magatartása miatt eredménytelenül értek véget.

Berlinből jelentik: A kommunis-ta munkásság körében nagy az elkeseredés a *Rothe Fahne* betiltás miatt. A *papírpénz* gvértással foglalkozó nyomdai munkások úgy határoztak, hogy a tilalom visszavonásáig sztrájkolnak, ami Németországra katasztrófális sullyal nehezede. A sztrájkoló nyomdai munkások határozatát átnyújtották *Gesler* honvédelmi miniszternek akitől követelték a katonai osztrómlállapot megszüntetését, mert ennek alapján tiltották be a *Rothe Fahne* megjelenését.

Berlinből táviratozózzák: A berlini *Magyar Egvesület* felhívást bocsájtott ki a külföldi magyarokhoz, amelyben óva inti őket, hogy *Németországba menjenek állást keresni*, mert az egyesületnek a mostani körülmények között nincsen módjában, hogy az érkező magyaroknak akár megélhetést, akár állást biztosítson.

Elintétes hírek a szeparatista mozgalomról.

Frankfurtból jelentik: A szeparatisták akciója teljesen megghi-sült néhányan azonban még a város házában tartják magukat de tanácstalanul, mert senki sem törődik velük. Mozgalmukat a lakosság ellenséges magatartása és az állami tisztviselőknek a birodalomhoz való hűségének eléméltatja.

Párisból jelentik a Havas ügy-nökség: A szeptaralista mozgalom erőre kapott, ami minden valószínűség szerint a Rajna bizottság biztató kijelentésének tulajdonítható. A szeptaristák uralmát mindenki elismerik már. A koblenzi városházát múltél napi ostrom után elfoglalták.

Berlinből jelentik: A szeptaristák véres harcok közepette mindenütt visszavonultak voltak kénytelenek.

Angol szemtanú a hamburgi harcokról.

Hamburgból táviratozzák: A Daily Mail Hamburgban időző tudósítója a közvetlen közelből nézte a nagynémet kikötővárosban folyó utcai harcokat. A rendőrök fölfegyverzett autók mobilok védelme alatti vonultak a munkásnegyed ellen, ahol a kommunisták hat régi házból álló háztömbbe feszítették be magukat. A kommunisták a háztetőkről állandóan lövöldöztek. A kikötőben levő hadihajókról járőrök érkeztek nehéz géppuskákkal, hogy a rendőrség segítségére legyenek. A hadihajók pedig a házakat bombázták, majd pedig a rendőrök rohamot intéztek a kommunisták által elfoglalt háztömb ellen. Az ostrom sikerrel járt, mert tizenhat foglyot ejtettek. A foglyok között vannak asszonyok és egy tizenhét éves leány is, akik szintén revolvérrel liareoltak a rendőrök ellen. A kommunisták jórésze azonban háztetőkön keresztül elmenekült. Az elmenekült kommunisták a Hamburgtól hat mérföldnyire levő Schiffbeckbe vonultak vissza. A harcban tizenegy rendőr esett el, tizenhét ember súlyosan megsebesült és a könnyű sebesültek száma hatvan volt.

Milliók páholyok a magyar Operában.

(Beszélgetés ifj. Wlassics báróval a Parsifalról.)

Budapestről jelentik: Az Opera háznak minden évben meg van a maga kis szenzációja. A tavalyi szezon végén a *Karenin Anna* így vert fel nagy port, most pedig az új évad kezdetén a *Parsifal* bemutatása milliók páholyai révén beszélget magáról az Opera. Felkerestük ifj. Wlassics báró főigazgatót és megkértük, hogy nyilatkozzon az Operaház legújabb eseményéről.

— A *Parsifal* előadására — mondotta a főigazgató — olyan horribilis kiadásaink vannak, hogy a kiállításot csak így tudjuk a hallhatatlan mű szellemének megfelelően szolgáltatni. Ez nem jelenti azt, hogy a kevésbé tehetséges zeneértők nem juthatnak a *Parsifal* előadásához, hiszen ezek a magas elővételei díjak csak a premierre szólnak, a további előadásokat hozzájárulással lehet elérni minden zenekedvelő. A kényes helyzetet a vállalkozó megvevők milliók páholyait.

— És nagy a felhangzás ezekért a jegyekért? — kérdeztük.

— Tolongásról szó sincs, legfeljebb nagyfokú érdeklődésről. Egyelőre csak a helybéliek előjegyzéseit vettük fel, de már tegnap jelentkezett az első rejtélyes a milliók páholyra.

— Ha szabad érdeklődni, ki volt az?

— Egy ismert zenebarát, *Bank igazgató*. Az olcsóbb jegyeket már most kapkodják. A bemutatón igazán premier közönség lesz az érdeklényen is. Magam láttam, amikor egy nyugalmazott miniszter felesége

ge erályjegyet biztosított magának.

Megkérdeztük a főigazgatót, hogy mi igaz azokból a hírekből, hogy a *Parsifal* szereposztásánál a főzeneigazgató mellőzött két olyan kiváló művészt, mint *Kálmán* és *Farkas* csak azért, mert a két énekes *iai* szempontból kifogás alá esik.

— Ez nem felel meg a valóságnak — hangzott a válasz. Dacára annak, hogy a lapokban megjelent szereposztás szerint a két művész neve nincs a *Parsifal* szímlapján. Én nem tudom, hogy ki közölte a lapokkal a publikált listát, de a magam részéről kijelentem, hogy úgy *Kálmán*, mint *Farkas*, igenis szerepelni fognak a *Parsifal*ban.

— A *Karenin Anna* karmester-cseréje után Hubayval teljes a béke? — kérdeztük tovább.

— A legteljesebb mértékben — válaszolta. — Hubay maga is jelen van a próbákon és minden tekintetben meg van elégedve. A dalmű remélhetőleg november 10-én bemutatásra kerül.

— A szerződések ügye?

— Tegnap írta alá *Sándor Erzsébet* a szerződését és megegyeztem *Környei*vel is. Ezzel minden magánénekesünk rendbejöttünk. Kivéve természetesen *Dömötör Ilona* és *Bibó Zóra*, — a betegek — de felépülésük után velük is meg fogok egyezni.

— Mit egy szó állítólagos távozásáról?

A főigazgató nagyot nevetett:

— Én igazán nem tudok róla. Sosem volt olyan kedvem dolgozni mint most.

Hatvankilenc városatya a vádlottak padján.

(A megszállás alatti pécsi törvényhatóság bűnügye.)

Pécsről jelentik: Ismeretes, hogy a pécsi ügyészség vádat emelt hatvankilenc egyén ellen, akik a megszállás alatt megalakult Nemzeti Tanácsban résztvettek, majd pedig tagjai lettek a *Linder Béla* polgármestersége idején működött városi közigyelésnek.

Az ügyészség vádirata most készült el a 69 törvényhatósági bizottsági tag ellen, akiket az 1921. március 2-án lezajlott városi közgyűlésen elhangzottak alapján félérségtetés, hűtlenség elkövetésére irányuló szövetség bűntette, az alkotmányos államforma, a nemzetgyűlés, a kormányzó, a nemzeti hadsereg törvényes joga ellen irányuló izgatás és lázítás bűntettével vádol. A vád alapján szülő városi közgyűlés mondotta ki a városi közigazgatás átvételét és kívánta a megszállás meg hosszabbítását, addig, amíg Magyarország a rend és a jog uralma helyre nem áll.

A monstre bűnügyben október hó 29-én tartja meg a pécsi törvényesék a főtárgyalást, amelyen a 69 vádlott közül csak huszonhét fog megjelenni, mert a többi vádlott Pécs kiürítése után külföldre menekült. Ezeknek az ügyében a törvényszék csak a bűnösség kérdésében fog határozni, büntetést azonban tévöltésükben nem szab ki. A Pécsen maradt huszonhét vádlottnak az a hieme, hogy tagja volt a városi közgyűlésnek, azon-

A hitvány férfi.

Írta: Stella Adorján.

A férfit Szeptember Péternek hívták és nagyon szerette az asszonyt. Sokszor elmondta ezt neki boldog ősi délutánokon, meg is írta egyenesen, hosszú körmondatokban, be is bizonyította esküvel és ajándékokkal. Az asszony Mókuskának becéztette magát és sohse akarta elhinni, hogy a férfi szereti. Mindig ezen vitákoztak.

— Isten bizony nagyon szeretem magat, — mondta Szeptember Péter. Már nem tudta cifraiban mondani. Betérfáradt a sok cikornyás szerelmi vallomásra. Az asszony jó volt hozzá és gyengéd, csak azt nem akarta elhinni, hogy szereti.

— Egy férfinak se hiszek, — mondotta ki az örök asszonya bölcseséget még magának se. Hitványak maguk mindannyian férfiak; nem érdemlik meg egy tisztességes asszony szeretelmét.

Szeptember Péter rendes körülmények között igen szelíd ember volt, de most dühbe gurult.

— De a jóisten áldja meg magat, — kiáltotta, — hát mivel bizonyítsam be, hogy szeretem? A csillagokat nem hozhatom le az égből!

Az asszony elszármozdult

csinált az alsó ajkával. Volt ebben gúny, megvetés, gőg, kihívás, talán még egy szemernyi érzékenység is. Egy kis maliciával azt lehetne mondani, hogy minden volt ebben az alkibizonyításban, csak jó nem.

— Feltétlenül volna a csillagokat lehozni. Másképpen is lehetne bebizonyítani, hogy szeret. Persze ehhez még valami szükséges. Hogy valóban szeressen...

Szeptember Péter olyat vágott a saját íróasztalára, hogy egymás nyakába borultak rajta a könyvek, tollak, ceruzák, hamutartó, cipőgomboló, zsebkés és hajkefe. Mert eltelejtették megmondani, hogy az egész jelenet az ő lakásán játszódott le és Szeptember Péter nagyon rendezett ember volt. Mindent az íróasztalán intézett el, néha még írt is rajta. Az asszony megelégedetten nézte, hogyan freccsent rá a tinta a zsebkésre, aztán így szólt:

— Maga nem szeret engem, hiába csapkodja az asztalt. Ha szeretne, mint ahogy hazudja, nem volnának előttem titkai. — Miért nem mondja el nekem életének valamennyi nagy titkát? Mert nem bízik bennem...

Öndöttek a könnyei. Olyan volt a két menybolókéki szeme, mint a lezoprecizált vízvezeték.

Egy szelíd nyomás a felki fogatym és már zuhogott belőlük a gyilkos, sós folyadék.

— Nincsenek titkaim, — aranyos — mentegefőzött a fru.

Az asszony siri hangon felelt a zsebkendő mögöl.

— Dehogynincs! Csak nem bízik bennem, fél, hogy elárulom. Mert — nem szeret.

— Da drága, kis Mókuskám...

— Hagyjon!

Szeptember Péter ebben a pillanatban elhatározta, hogy másnap bevall egy sikasztást, vagy egy ifjúkori váltohamisítást.

— Beesületszavamra, holnap elmondom a nagy titkomat. És most maradjon itt Mókuskám és legyen nagyon kedves.

Mókuska ott maradt és nagyon kedves volt. Szeptember Péter halálból úgy döntött, hogy nem is sikasztást, hanem gyilkosságot fog bevallani. Cavallér ember volt világeletemben.

„... még hörgött egyet-kettőt és én újra beledötem a kést. Aztán futásnak eredtem. Ennek már tíz éve és a homokutcai gyilkost még nem találták meg. Én voltam. Megöltem, mert a becsületembe gázolt. Most a maga fehér kezében nyugszik a sorsom. Egy szavával a bírósághoz küldöm.”

Szeptember Péter befejezte a szónoklatot és várta a hatást. Nem maradt el. Mókuska a nyakába ugrott.

— Te hős, te drága, — susogta — most már elhiszem, hogy nagyon, nagyon szeretsz...

Mikor az asszony olvasta az újságban, hogy Szeptember Péter és Március Mária minden külön értesítés helyett jegyesek, elszaladt a legjobb barátjához és ott úgy átközödött, mint egy vécsház-mesterné.

— Az a hitvány gazember! Így higgyen az ember a férfiaknak. De megálljon az a csirkefogó! Még nem ismer engem.

A legjobb barátjának éppen nagy jelenete volt az arával, bizonyos hatványzöld estélyi ruhá miatt. Készséggel elismerte, hogy Mókuskának igaza van és a maga részéről kijelentette, hogy a legbecsületesebb férfit is egy kicsit maglyára kellene rakni.

Szeptember Péter és ifjú neje utra, sőt nászutra Készen várta a pályaudvaron a vonat indulását. Amikor a férfi kiakart lépni a fülkéből, hogy újságot vásároljon, egy ismeretlen nő köszöntötte.

— Pardon, én Szeptember Péter?

ban ott egyetlenegyszer sem szólaltak fel és semmiféle szerepet nem tölthettek be s így a kiűrtés-kor, amikor pedig sokan minden komoly ok nélkül is elmenekültek, lakóhelyükön maradtak.

Bizottságjárás

Magyarországon.

(Megindul az antant ellenőrzés a kölcsön ügyében.)

Budapestről jelentik: A magyar kölcsön ügyében kiüldött népszövetségi bizottság Avenol főtitkár-helyettes és Sir Arthur Salter, a közgazdasági ügyosztály főnökének vezetésével november elején érkezik Budapestre. A visszautazáskor csak néhány napot töltenek a magyar fővárosban. Ez alkalommal a magyar kormánytól ugyanolyan tisztelgő látogatást tesznek, mint a prágai, varsói, belgrádi és római kormányoknál. William Good, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, a Pester Lloyd munkatársának a kölcsön-ügyről így nyilatkozott:

— A népszövetségi bizottságnak feladata lesz Magyarország pénzügyi helyzetének megvizsgálása és gazdasági élet fejlődésképeségének tanulmányozása. Arra a kérdésre, hogy mely pénzplacok nyújtják Magyarországnak valószínű hitelezőit, azt válaszolta, hogy elsősorban Angliára gondol. Good azt hangsúlyozta, hogy a kölcsön nyújtásával egyidőben megajánlandó a jegybank is. Valószínűnek tartja azt is, hogy az amerikai pénzügy és más országok is hajlandók lesznek részt venni a kölcsönben.

Genéből jelentik: Drumond, a népszövetség főtitkára október végén Mantoux, a politikai ügyosztály főnökével és Hoden, a sajtóosztály tagjával a magyar kormány hívására Budapestre érkezik. Ez a látogatás az új kölcsönrel semmi összefüggésben nincs.

— Igen.

— Detektív vagyok. Követem.

Ettől kezdve minden szabályszerűen folytatja. Az ifjú asszony elájult, a hordár kirakta a csomagokat a hálókocsiból, a detektív brélyesen bekísérte Szeptember Pétert a főkapitányságra. Itt szigorúan közölték vele, hogy szavahírhető feljelentés alapján a tíz év előtti homokirtcai gyilkosság elkövetésével vádolják. Szeptember Péter két óra alatt bebizonyította, hogy a kérdéses időben Boszniaiban szolgált önkéntesi évét.

— Tévedés lehet a dologban, nagyságos asszony. — mondta a detektívfelügyelő. — Ez az ember olyan ártatlan ebben a gyilkosságban, mint én.

— De kérem, — erősködött Mókus, hiszen ő maga vallotta be. Esküszöm a fiam egészségére.

— Én elhiszem, hogy mondta, de én viszont higgye el nekem, hogy nem igaz. Hazudott önnek.

Az asszonynak könnyes lett a szeme. Csendesén, szemrehányóan mondta:

— Na lássa, kedves Kapitány ur, ez is milyen hitvány gazember volt. Gy higgyen az ember a férjénél.

Uj konferencia.

Londonból táviratozzák: Tegnap este Smuts tábornok és Harvey amerikai nagykövet tiszteletére bankett volt, amelyen több felszólalás hangzott el. Harvey beszédében kijelentette, hogy meg kell adni a lehetőséget egy új konferencia összeülésére. A konferenciának az volna a feladata, hogy véglegesen rendezze a jóvátétel problémáját. Véleménye szerint ezen a konferencián a népszövetségnek is részt kell vennie teljes befolyásával.

Ezután Smuts emelkedett szólásra és kijelentette, hogy Coolidge köztársasági elnök tudatában van a jövő konferencia fontosságának és ezért több angol és más pénzügyi szakértő meghívogatása után kezébe vette az iniciatívát a konferencia összehívása érdekében. Smuts tábornok további beszéde folyamán hangsúlyozta, hogy információi szerint Németország tekintélyes összeget fizetne jóvátétel címén, ha a kártérítés nagyságát racionálisabban állapítanák meg. Németország részére moratóriumot kell adni mindaddig, amíg költségvetést egyenlőlyűt helyre tudja állítani. Franciaország jelenlegi eljárása Németország ellen nemcsak hogy megakadályozza a jóvátétel kérdésének

A legboldogabb ország.

Az angol szigetország fölgyel most nagy problema előtt állanak. Nem valami bokaverseny izgatja őket, a Daily Mail sem tűzött ki magas jutalomdíjat a legerényesebb miss részére, sőt még Pappusnak, a gyönyörű állatnak a lemaradása sem dobogtatja meg jobban az angol női szíveket. Nem. Valami egészen másról van szó. Az angol háztartási alkalmazottak szakszervezete foglalkozott a szobalányok szomorú helyzetével, a laknak az a kívánságuk, hogy gazdáik engedjék meg nekik a zongorázást és éneklést és ne emeljenek kifogást a magas Ladyk az ellen sem, ha a szegény szobalány H. nom parfümöt használ.

Az angol háziasszonyok azonban nem hagyják magukat és azonnal meetinget hívtak össze jogalk megvédése érdekében. Éles hangon támadták a zenélni és zongorázni akaró szobalányokra és kifejtették a szobalánykövetelések tarthatatlanságát. Mi történik például akkor, ha a szobalány Chopint játszik és a Lady nem szereti az érzelgős zenét. Vagy ha történetesen a szobalánynak Wagner a kedvence komponistája és egész nap lármás marsokat játszik, holott a gazdaasszony a melodikus Schubertert rajong, — kénytelen legyen tünni mégis Wagnert.

— Nem, szakársaim, soha, inkább meghatunk — szónokolt a gyűlösen egy temperamentumos szónok. — És ha estély van valamelyikünknek, akkor az annival

(Amerika részt vesz Európa újjáépítésében.)

megoldását, hanem lehetetlenné teszi ezáltal a legcsokélyebb fizetést is. Coolidge szerint, ha Németország kétségtelemmé teszi jószándékát a szövetségesekkel szemben, Angliának az összes diplomáciai eszközök igénybevételével minden el kell követni Németország támogatására. Harvey ismételt felszólalásában történelmi visszajelentést vet Amerika múlt évi ténykedésére a jóvátételi probléma megoldását illetően és kijelentette, hogy Amerika észintén részt kíván venni Európa újjáépítési munkálataiban.

Londonból jelentik: A Wolff távirati iroda jelenti, hogy Smuts tábornok, délafrikai miniszterelnök beszéde a mai nap szenzációját jelenti. Smuts beszédében azt ajánlotta, hogy a jóvátétel kérdésének megoldására konferenciát hívjanak össze, amelyen az érdekeltek összes hatalmak résztvennének. A konferencia az angol sajtó szerint sokkal jelentőségesebb lenne, mint volt annak idején a versailles békekonferencia.

Londonból jelentik: Harvey, az Unió londoni nagykövete Baldwin lordnak kijelentette, hogy Amerika hajlandó segédkezni Európa gazdasági katasztrófájának megakadályozásában, de csak azon esetben, ha erre felszólítást kap.

szobalány ahelyett, hogy ennyit hozna a vendégeknek, ital- és zongoraestélyt rendez a cselédszobában Tommyjának. És végül mit csináljon az a cseléd tartó, akinek nincsen zongorája? Vegyen egyet, mert a cseléd zongorázni akar? Vagy mi történjék azzal a szobalánnyal, mindenessel, vagy szakácsnővel, aki nem tud zongorázni? Tanítsassák ki talán? — A szabad partimhasználat is sok ellenzésre talál, mert ha ezt megengedik, akkor a páding, ürücomb és rostbeel mindig Hellatrop, Callforny pappy, Fleurs d'amour, Rhodendron, Széna, Ibolya és más illatok után büzlene. Azután meg a férjek, akik megszórták feleségük parfümjét, a szokás, illetve a szag hatása alatt tévedésből néha a ház tartást alkalmazottakhoz nyitnának be. A különböző szónokok még vagy ötven évet sorakoztatnak fel és végül megválasztották az elnököt, alelnököt, titkárt, pénztárost, választmányt és propaganda-bizottságot. Elhatározatott a legkíméletlenebb harc a zongora és parfüm ellen.

A szobalányok sem maradtak adósok, választottak elnököt, alelnököt, titkárt, pénztárost, választmányt és propaganda-bizottságot. Elhatározatott a legkíméletlenebb harc a zongora és parfüm mellett.

Az angol közvélemény most két pártra szakadt: zongorásokra és zongoraellenesekre, mindkét pártnak van már sajtóorgánuma és a legközelebbi választásokon

képviselőket is küldenek a parlamentbe.

Szegény angolok, milyen súlyos problémákkal kell veszködniük, nem jobb a német nők helyzete, akiket mindössze csak a jelen téktelen éhenhalás kérdése izgat... (h. s.)

Sport.

Király Pál nem versenyez többet az idén.

(Hosszabb pihenőt tart.)

Budapestről jelentik: A L'Auto című pártis sportlap maratoni versenyére, amely november 11-én kerül eldöntésre, meghívták az európai hírnévre emelkedett Király Pált, az Egyetértés sportklub bajnokatlétáját is. Király Pál azonban nem megy el Párisba, mert hosszabb betegség után, mint lábadozó futotta végig vasárnap a magyar maratont és már ezért is hosszabb pihenőre szorul. Lipták János, az ESC atléta-vezetője, aki Királyt furán kísérte, így nyilatkozott tegnap este tudósítónak, hogy éppen elegendő volt erre az évre az az öt nagy verseny, melyben Király az idén résztvett.

Király Rotterdamban 18 kilométert, Göteborgban 40 kilométert, Turinban 42 kilométert és legutóbb Budapesten 40 kilométert futott, ami igazán soknak mondható. A Rotterdami maratoni versenyzők jóval kevesebb hosszútávú versenyben vesznek részt, az egy Jensent kivéve, aki minden vasárnap indult husz-harminc kilométeren és akit végül a dán atlétikai szövetség tiltott el a további versenyzéstől. Jensen már a tilalom miatt nem jelenhetett meg Turinban, ahová várták. Az esztországi Loosmann, aki a göteborgi maratont futást megnyerte, kijelentette Turinban, ahol a tizedik kilométernél feladta a versenyt, hogy legfeljebb két maratont szabad egy esztendőben futni. Egész biztos tehát, hogy sem Loosmann, sem Jensen nem megy el Párisba, amint hogy Király sem lesz ott.

A vasárnapi maratoni futás nagy sikere sok tehetséges versenyzőt hódít a maratoni futás részére. Dr. Váradi Mihály (MTK), aki egy évtizeden át haladt a magyar hosszútávúfutók élén komolyan foglalkozik a tervvel, hogy áttér a maratoni futásra és megkísérli a párisi olimpai versenyen való részvételt. Váradi most is nap nap után treníroz, formája egyre javul és ha áttér a maratoni futás hoz szükséges stílusra, (most még lábujjhegyen fut) akkor utolérheti, sőt tud is szárnyalhatnia Királyt, mert gyorsabb Királlyal és kitarthatósága is megközelíti Királyét.

Elmaradt a Timisoara-Cerpani válogatás eredménye. A te-

mesvári kerület ma táviratilag lemondia a cernovici kerületnek a 28-iki válogató matchet. A mérkőzés elmaradásának egyetlen oka az, hogy a csapatkapitány nem tud csapatot kiállítani, — mert mint megírta volt — az Unirea Bucurestben mérkőzik s a Kinizsi játékosai mind harcképtelenek. A lemondás a kerület defektálását jelenti a klubérdekek előtt.

Felüggesztett játékos. Fodort, a Kadima jónévű játékosát a TAC intrikája folytán a kerület tegnap este megtartott ülésén minden bizonyítási eljárás mellőzésével felüggesztette, jólhet a bíró ki sem állította, sőt az állítólagosan megsérült *Osztern* kapust sem hallgatta ki az alkerület. Egy be nem bizonyított váddal szemben az alkerület pusztán a *Kadimával szemben* viseltetett érzelmi momentumok alapján döntött és megfosztott egy mindenüft elismerten fairül játszó játékosát a játékjogától.

A **TMTE—KINIZSI** ovását is tegnap tárgyalta a szakosztály. A Kinizsit az alkerület utasította, hogy bizonyítékait a jövő ülésen terjessze elő, míg a TMTE-t felszólította, hogy ellenérveit a jövő heti alkerületi ülésre juttassa el. A bírálósztyát az alkerület felkérte, hogy a *Schätz* bíró ellen beadott fegyelmi ügyben a döntést közölje a jövő héten. — A Kinizsi vádjával szemben *Schätz* bíró kijelentette, hogy a feljelentés egyetlen szava sem fedti a tényeket s a testület fegyelmi ügye teljesen tisztázni fogja eljárását és módosítását.

Hu'16 félével . . .

(Őszi idill a parkban. — Szomorú befejezés a rendőrségen.)

(Saját tudósítónktól.) A rendőrségi nyomozásban néha a legjelentéktelenebbnek látszó dolgok is fontos szerepet játszanak a bünesetek kiderítésében. Élénken bizonyítja ezt a tény az, hogy az aradi elsőkerületi rendőrségnek ma délután egy elszáradt tölgyfalevél szolgáltatott bizonyítékot egy kissé pikáns eset kiderítésében. A Maros-parton posztoló rendőr élénk eszmecserére lett figyelmes a délutáni órákban, amely a park sárguló lombjai közül szivárgott ki. Egy fiatal hölgy és egy férfi dobáltak egymáshoz súlyos szavakat és a közbelépő rendőrnek a botránny okozók verekedését csak nehezen sikerült megakadályozni. A harcias fiatalok a rendőrségre kerültek, ahol a nő zsarolással vádolta a fiatallembert. — Ez csak bosszu mondotta a fiú — mert önagysága kétszáz lelt követelt utólag a légyottért, amelyet ő nem akar megfizetni. A nő tiltakozott és kijelentette, hogy még csak le sem ült a parkban, nemlgy szerelmi találkát adott volna. De már felmerült a titkos prostitúció vádja és amikor önagysága pergő nyelvel és vilámló szemekkel tiltakozott ellene, az egyik rendőrtiszt meglátta a szoknyájára tapadva a corpus delicti: az elszáradt tölgyfalevet. Meccindították ellene az eljárást.

Hat napi alvás után meghalt.

Egy aradi köztisztviselő öngyilkossága nagymennyiségű altatószerrel.)

(Saját tudósítónktól.) *Konicek* Sándor az Aradvárosi gépüzemek tisztviselőjének különös tragédiája ma hajnalban befejezést nyert. A szerencsétlen ember szervezete nem bírta el a nagy adag kábítószert hatását és több mint öt napi önkívületi állapot után szívbénulás következtében ma hajnalban meghalt. A tragikus sorsu városi tisztviselő halála körül érdekes események merültek fel. Amint megírtuk, nem lehetett megállapítani eddig, hogy *Konicek* öngyilkossági szándékából vette-e be a mérget vagy pedig beteg idegzetét akarta vele oszlapítani.

Erre a kérdésre tegnap este maga *Konicek* Sándor adott választ, amelyből megállapítható, hogy

öngyilkossági szándékából vette be a mérget.

Tegnap este a szerencsétlen ember kábulatából egy percre magához tért és csak ennyit mondott a felesége hátrá aggódó feleségének:

— *Bocsáss meg!*

Ebből a két szóból következtethető, hogy a városi tisztviselő meg akart válni életétől. A két szó kimondása után ismét önkívületi állapotba esett és anélkül, hogy magához tért volna, meghalt. A közlöny munkatársa felkereste *Konicek* Sándor kezelőorvosát, aki elmondotta, hogy a tragikus végül

ember rendkívül szenzibilis idegrendszerű volt. A legkisebb fájdalommat vagy kellemetlenséget hatványozottan látta és érezte. Igen gyakran fordult orvosi segítségért nem lévő betegsége gyógyítására. Az éjjeli szekrényén nagymennyiségű lumnál, veronál és bromural nevű kábítószereket talált a rendőrség, amelyeknek nagyobb mértékben való beszédése feltétlenül halált okoz. *Konicek* Sándor valószínűleg habzsolta ezeket a mérgeket. Az megállapítható, hogy a nagymennyiségű mérget recept nélkül került *Konicek* Sándor kezébe. Pedig mind a három gyógyszer olyan mérge, amelyeket a gyógyszerészeti törvények értelmében kizárólag receptre és fiatal fejjel fejezett csomagolásban szabad kiadni.

Értesülésünk szerint *Konicek* Sándor egyik gyógyszerész ismerőse adta át. A rendkívül ideges ember mind a három mérgeből nagy adagot vett be, valószínűleg öngyilkossági szándékából. Osoda volt az is, hogy szervezete majdnem hat napig kibírta a mérgek romboló hatását. Az aradi rendőrség abban az irányban is megindítja a nyomozást, hogy milyen módon kerültek a mérgek a tragikus ember városi tisztviselő kezébe.

Irodalom, művészet

A temesvári színház műsora. Péntek este, szombat délután 3 óra kor és este, vasárnap délután és este: *Marinka* a táncosnő. *Sárvay Rózsi*, *Lengyel Irén* és *Vénusz Árpád* fellépésével.

Az aradi színház heti műsora. Péntek: *Tökmag*. Bemutató előadás. *F. Sugár Teri* vendégfellépésével. (B) Szombat: *Szerencsetánc*. *Sarkadi Aladár* vendégfellépésével. (C) Vasárnap este: *Aranykakas*. Énekes bohózat. *Sarkadi Aladár* vendégfellépésével. (Bérlésziünet.) Hétfő: Az é királynője. (A)

Tango Egisto Olaszországba költözött. Budapestről jelentik: *Tango Egisto*, a magyar Operaház volt karnagyja, aki az utóbbi években előbb Clujon, majd Bucurésiben működött és ott az olasz repertoirt dirigálta az idén nem szerződött a román Operához, hanem hazájába költözött vissza. Legutóbb Nápolyban vezényelt.

Temesvári színházi hírek. A *Marinka* a táncosnő *Gilbert* operett csütörtöki premijere értékes sikert hozott a kitűnő együttesnek. A magyar színházulati az idei szezon slágerét nagy szorgalommal, a társulati kitűnő erőinek felhasználásával, költséges új díszletekkel és új kosztümökkel, a teljesítő képesség határain túl állította ki. A nagyszerű operett, amely sikert hozott a szereplőknek is, a közönség lelkes tetszésével találkozott, úgy, hogy előreláthatólag további házas előt fognak lejátszani a darab további előadásai.

jobb-nál-jobb szerephez jutottak *Mészáros Béla*, *Jávor Alfréd*, *Harmath Jolán*, *Mészáros Mária*, *Ács*, *Derecskei* és *Gyarmathy*. Színházi ben, fentes körökben rendkívüli siker várnak a pénteki bemutatótól, mert már évek óta nem került színre hasonló ujdonság az aradi színpadon, amelyben az ugynevezett fehér darabok minijára a legegyszerűbb, közvetlenségükben hatásos eszközökkel köti le a figyelmet a szerző. Az ujdonság egyelőre csak pénteken szerepel a színház műsorán. — *Sarkadi Aladár* fellépésével eleveníti fel szombaton a színházulati az elmúlt színiévadban nagy sikert aratott *Szerencsetáncot*. Ebből az alkalmából csaknem teljesen új szereposztásban látja viszont a publikum kedvenc operettjét. A régiak közül megtartották hálas szerepüket *Sebestyén*, *Selmecki*, *Tibor Lóri*, *Ács* és *Mészáros*. Először lép fel ebben az operettben *Balogh Böske*, a legnépszerűbb szubrett és egy szenvedélyes, forróvérű táncosnő szerepében kitűnő feladathoz jutott *Fáskerti Maca* is. *Sarkadi Aladár* vasárnap az *Aranykakas* énekes bohózatban folytatja aradi vendégjátékát.

Az előkelő áldetektív.

Aki rendőrségi pályát akart letartóztatni.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség egy veszedelmes szélhámost leplezett le ma délelőtt, aki detektívnek adta ki magát és végig zsarolta a kereskedőket, vendéglősöket és kocsmárosokat. *Giurgiu* Romulus rendőrkapitányának, a IV. kerületi rendőrség parancsnokának, az utóbbi időben feltűnt, hogy egy jól öltözött fiatalember mutatkozik igen gyakran az egyik legelőkelőbb aradi vendéglőben és ott költelekezésével és nagyhangu viselkedésével magára irányította a figyelmet. — A rendőrkapitány egy pincér által kérdezte meg, hogy ki az a nagyhangu fiatalember, aki erre igazolványt mutatott a pincérnek, amely arról szólt, hogy ő Bucurésztől Aradra küldött detektív.

Giurgiu rendőrkapitány ettől a perctől kezdve állandóan figyelemmel kísérte az állítólagos detektívet. Ma délelőtt az elegáns, előkelő külsejű fiatalember a vasút mellett lévő egyik kocsmába tért be felülvizsgálta a könyveket és — amint mondta — letartóztatni a gyanús egyéneket, de főcélja volt megszarolni a kocsmatulajdonosát. Ezzel a kísérletével azonban rajtavesztett, mert *Giurgiu* rendőrkapitány, aki nyomon követte, igazolásra szólította föl. — Az ifjú első percben kikérte magát az igazoltatást, majd le akarta tartóztatni a civilben levő rendőrkapitányt. Amikor azonban a rendőrkapitány megmutatta a rendőrségi igazolványát, zavarba jött, azán menekülni akart. Egy rendőr segítségével összekötözték és a negyedik kerületi rendőrségre szállították. Megmotozása alkalmával kiderült, hogy *Landwehr* Gusztávnak hívják a bukovinai

A kitűnő előadást a színházulati bizonyosságát szolgálta annak, hogy teljes mértékben kiérdemelte a közönség legteljesebb támogatását. A *Marinka*, a táncosnő két szereposztásban játszik, hogy az operett együttes minden kiváló tagja szóhoz jusson és a közönségnek is alkalma legyen az értékes párhuzambaállításra. Az első szereposztásban *Sárvay Rózsi*, *Lengyel Irén*, *Vénusz Árpád* *Szabadtai*, második szereposztásban *Somogyi Rózsi* *Bodor* és *Kassai* játszik az operett főszerepeit. A kitűnő operett még pénteken, szombaton délután és este, vasárnap délután és este, hétfőn és kedden kerül színre.

Dario Niccodemi, Melato, Zaccanti Dél-Amerikában. *Dario Niccodemi* a színházulati, kinek „Az aranykakas” című darabját tavaly mutatta be a budapesti Nemzeti Színház, nálunk a *Tökmag* című vígjátéka révén ismerik, a múlt évi szezon alatt színházigazgató volt Buenos Airesben. Minthogy óriási anyagi eredményeket ért el, ebben a szezonban rajta kívül *Maria Melato* és *Ermete Zaccanti* az olasz verista színjátszás büszkesége is odakint fognak szerepelni, mint igazgatók saját maguk szervezte truppijuk élén.

Aradi színházi hírek. *Tökmag* — *Sugár Teri* vendégfellépésével. *Dario Niccodemi* szellemesen megírt bájos vígjátékát *Lakatos László* kitűnő fordításában ismeri meg az aradi közönség. A pénteki bemutatás jelentőségét növeli, hogy annak nagy női főszerepét *Sugár Teri*, az ünnepektől timisoarai színésznő kreálta mint vendég. Az aradiak közül

HIREK.

Továbbra is működhet a magyar színészegyesület.

(Fuzió készül a bucaresti és a cluj-i színész-egyesület között.)

Clujról jelentik: Pár nappal az előtt az itteni állambiztonsági hivatalhoz egy miniszteri rendelet érkezett, amely az erdélyi magyar színész egyesület beszüntetéséről intézkedik. Lengyel Vilmos az egyesület ügyvezető elnöke a rendelet kézhezvétele után Bucarestbe utazott ahol tárgyalásokat folytatott Valjeanu színészi vezérigazgatóval, akinek feltárta a rendelet sérelmét és kérte annak visszavonását. A színészi vezérigazgató helyt adott az egyesület kérelmének. Tegnap érkezett haza Lengyel Vilmos Bucarestből és kijelentette, hogy sikerült a minisztériumot a sérelmes rendelet visszavonására bírni. A miniszter az egyesület működését engedélyezte addig az időpontig, amíg a bucaresti színészegyesület a fuzió kérdésében nem dönt.

— Uj anyakönyvezető Aradon. Halmos Józsefet, a polgármesteri iktatáshivatal főnökét Arad város háziorvosi kezelőjévé nevezték ki. Halmos helyét Crisan János volt adótitkár foglalta el. — Egy ma érkező miniszteri rendelet Spervák János városi jegyzőt városi anyakönyvezetővé delegálta.

— Román-jugoszláv katonai egyezmény. Belgrádból jelentik: Románia és Jugoszlávia meghozottai tegnap este aláírták az 1922-ben kötött katonai egyezmény meghosszabbításáról szóló jegyzőkönyvet.

— Országos tüzoltó-szövetség alakul. A legutóbbi aradi trónörökös látogatás alkalmával az aradmegyei és bánáti tüzoltók a felállítandó országos tüzoltó-szövetség védnökéül Károly trónörökösöt kérte fel, aki azt el is fogadta. A szövetség szervezését Csenkey Károly és Záray Jenő tüzrendészeti felügyelők vezetésével egy bizottság végzi és a szervezés oly tempóban halad, hogy az előmunkálatok hamarosan befejeződnek. Mint értesülünk, a bizottság a szövetség elnökévé Mocioni Ionel, a királyi udvar fővadászmestereit jelölté és ez ügyben a kiküldötték Tóváradon jártak, ahol Mocionit kastélyában felkeresték és felajánlák részére az elnökséget. A fővadászmester örömmel fogadta el az elnökséget és ígéretet tett, hogy teljes erővel fog dolgozni a tüzoltóság érdekében annál is inkább, mert a tüzoltóság eddig elég mostoha bánásmódban részesült, holott nemzet gazdasági szempontból mindenkinek a legmesszebb menő támogatásban kell részesíteni ezt a fontos szervezetet.

— Az aradi fasztrájk elleni eljárást beszüntették. Mint ismeretes, az aradi fasztrájk ellen az állambiztonsági hivatal nyomozást rendelt el. A vizsgálat ma fejeződött be és az iratok átkerültek az aradi ügyészségre. Az ügyészség megállapította, hogy az aradi fasztrájk nem voltak rendhagyó szándékaik és így ellenük az eljárást megszüntette.

— Szenzáció Kerpel könyvkiakata! — Csisz foglalkozással bíró egyének könnyen ekerülnek a sok ülés kellemetlen következményeit, ha időnként egy-néhány napon át a Koprolt, az ideális, jóízű csokoládé hashait szedik.

„Politikai bűnöket hirdető tanároknak nincs helyük az egyetemeken.”

(Miniszter az egyetemi politizálás ellen. — A liberális párt nem jár sem antiszemitizmust, sem fascizmust.)

Bucurestiből táviratozzák: A nagy port fölvert fascista és antiszemita mozgalmak ügyében bár a kormány több ízben is vizsgálatot indított, eddig a kormány részéről hivatalos állásfoglalás nem hangzott el. Az első, aki a kormány tagjai közül nyilatkozik erről a kérdéssel Marzescu köznevelési és egészségügyi miniszter. A miniszter tegnap nagy beszédet mondott egy Jassyban tartott gyűlésen és beszédében különösen az egyetemi hallgatók politizálása ellen kelt ki, mert az antiszemita és a fascista mozgalmaknak főképpen az egyetemek voltak a főszínhelyei. Beszéd a jassy egyetem hatvanöt éves múltjáról és kijelentette, hogy az egyetemi életet teljesen át kell formálni, első sorban a tanárok részéről, akik ha rokonszenveznek is valamilyen politikai párttal mindenképpen tanításuk és ne politizáljanak. Hangsúlyozta, hogy a háború előtt, de után is a román egyetemeken tulsokat politizáltak és ennek volt az eredménye, hogy a reakciós elemek felszínre kerültek. Az egyetemeken csak egyetlen politikának van helye és ez az, hogy a tanárok minden idejüket a tudományok művelésének szenteljék és a tudományok fegyelmek-

zett újakat neveljenek. Az egyetemeken olyan tanároknak nincs helyük, akik a politikai erkölcsatlenséget és bűnöket hirdetik.

A háború által teremtett állapotok születték azt a helyzetet, hogy a parlamentig mindenütt olyan egyszisztenciák is helyezkedtek el, akiknek ezeken a helyeken nem leti volna azelőtt mit keresniük. Paradoxon bár, de ezek az internacionális nacionalizmus hírhedt képviselői. Akármint is állítanak a különböző misztikus szervezetek: a nemzeti eszme nevében, legyünk azok fascisták, vagy a keresztény nemzeti védelmi liga tagjai összeköttetésben állanak nyíltan vagy titokban, csoportosan vagy egyénekként az ország határain túllevő hasonló elemekkel. Hangozta, hogy amint nem tűrte meg a liberális párt az ország belügyeibe való beavatkozást, amikor a zsidókérdés és a kisebbségek problémájának megoldásáról volt szó, mert a nemzeti múlthoz híven nem tűrt el idegen befolyást, úgy most sem tűrheti azt más szervezetek utján. Ezért a liberális kormány nem fogja megtérni sem a Tanase fele fascista, sem a Cuzza fele antiszemita nemzetközi nacionalista mozgalmakat.

— Berzeviczy Albert Mussolininél. Rómából táviratozzák: Mussolin miniszterelnök ma Nemes római magyar követ társaságában kihallgatáson fogadta Berzeviczy Albertet, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, aki a most megfartott olaszországi Petőfi-ünnepélyeken Magyarországot képviselte. Az olasz miniszterelnök fél óra hosszat beszélgetett Berzeviczy Alberttel.

— ENYHÍTÓ KÖRÜLMÉNY. A törzsasztalnál irók, szónokok között ül egy zeneszerző is. Az ifjú zeneszerző a legújabb operettjével dicsekszik. Az asztal végén egy festőművész hóbiskol. A zeneszerző büszkén megkérdezi tőle:

— Tudja-e mester ki írta ezt a muzsikát?

— Kicsoda?

— Én irtam!

Ezt diadalmasan, csillógó szemekkel mondta. Azt hitte az írő, örömmámorban fog a koblére borulni. De az álmos maradt, és így szólt:

— Megbocsátok magának, mert — beismerie.

— A magyar nyelv használata Cseh szlovákiában. Prága. Az ungvári törvényszék egy konkrét esetből kifolyólag a nyelvről alapszerűen megállapította, hogy Ungvár—Munkács—Bereg—Mezőkaszony körzetben a bíróságok kötelesek elfogadni a magyar nyelvű beadványokat is.

— Szünetel a vizsgálat. Ertesítjük a közönséget, hogy az alant felsorolt helyeken és időben a vizsgálati este 10 órától reggel 6 óráig szünetelni fog Folyó hó 29-én Str. Stroescu (Teleky), Str. Ciontea (Pöntenberg), Str. Caragiale (Csiky), Str. G. Ionescu (Gr. Károlyi), Str. Episcopul Radu (Magyar), Str. Ciorgariu (Vérsev), Str. Costache Negru (Nagy Sándor), Str. N. Oncu (Schweidel), Str. Granicerilor (Török Ignác), Călea Saguna (Varjassy Lajos), Folyó hó 31-én Str. Granice (Határ), Str. A. Gavra (Csernovits), Str. Péter, Str. Háromveréb, Str. Spiru Gheorghe (Akác), Str. Fácán, Str. Cornul vanatori (Vadászkürt) Str. Muciu Scaevola (Hajó-u.)

— Vadászegedélyek lebélyegzése. Az aradmegyei prefektura ma rendeletet kapott, amely szerint az összes vadászegedélyeket az illetékes hadosztályparancsnoksággal le kell bélyegeztetni. Ezért a prefektura felhívja az aradmegyei vadászegedélytulajdonosokat, hogy engedélyeiket három napon belül szolgáltatassák be a prefekturához, amely a lebélyegzést elintézi. A lebélyegeztelenül maradt vadászegedélyek november elsejével érvényüket veszítik és bevonják őket.

— Szabadlára helyezték a veszedelmes konkurens. Megirtuk, hogy Pusztai Károly újvársándi kereskedő szokaitan és elszánt vakmerőséggel előkészített merénnyel megakartá gyilkoltatni egyik konkurensát. A gyilkosság elkövetésére felbékelt egyének azonban az esetről jelentést tettek az aradi állambiztonsági hivatalban, amelynek detektívjei letartóztatták Pusztai Károlyt és átadták az aradi ügyészségnek. Pusztai Károly a törvényszék vizsgálóbírója előtt beismerie, hogy előbb fegyverrel, később pedig robbanószerrel megakartá gyilkoltatni konkurensát. Szándékos emberölés kísérlete miatt elrendelték ellene a vizsgálati fogságot. A vizsgálati fogoly dr. Ispravnice Sever ügyvédje utján kaució ellenében szabadlábra helyezését kérte, amit a vizsgálóbíró, figyelembevételre, hogy bejelentett lakása és nagyértékű ingatlanai vannak, a felajánlott kaució ellenében elrendelt.

— A Kandia R. T. cukorka-csokoládé- és konzervművek. Temesvár folyó évi építkezési programját befejezte és jövőbeni programjának megvalósítása céljából megvásárolta a gyártelep mellett levő Vácfele telket.

„Atlantide” Ma pénteken az Apollóban

Rádantz városból való. Foglalkozása nincs és valószínű, hogy állandó szélhámuskodásaival tartotta fenn magát. A letartóztatott detektívnel különféle hamis igazolványokat találtak. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy Landwehr Gusztávnak még milyen bűnök terhelik a lelkiismeretét.

Hogy áll a len?

Okt. 25-én 100 lejtőt adtak Nélnk:

2.68 svájci frankot.

7.— francia frankot.

8.500 külföldi magyar koronát,

13.000 tényleges magyar koronát,

4.000 belső magyar koronát,

33.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.65 frankot

Párisban 8.10 frankot

Budapestben 10100—11100 kor.-t

Csökkenik Csehországban a miniszter fizetéseket

(Megszűnnek a reprezentációs pótlékok is.)

Prágából jelentik: A csehszlovák pénzügyminiszterium törvénytervezetet dolgozott ki, amely a miniszterek, a képviselők és szenátorok fizetését csökkenti. A tervezet a lap szerint még novemberben a parlament elé kerül. A nemzetgyűlés tagjai, amennyiben állam- vagy közalkalmazottak, a jövőben csak képviselői napidíjat kapnak, míg állami vagy közalkalmazotti fizetésüket törlik. Kivételt csak azoknál az egyetemi tanároknál tesznek, akik meg tartják előadásait. A terv szerint a miniszterek csak képviselői pótlékukat a miniszterelnök és a külügyminiszter kivételével 50 százalékkal leszállítják, viszont törölni fogják a miniszterelnök és a külügyminiszter reprezentációs pótlékát. A törvénytervezet értelmében a lemondott miniszterek nem kapják meg három havi fizetésüket, amíg eddig. Ezeket a redukciókat 1924 január 1-én vinnék keresztül.

Tíz évre ítélték a bíróságot

Az aradi törvényszék büntetőtanácsa ma tárgyalta Arama Péter bucareai (solymosbucsvai) földműves bűnügyét, aki ez év április havában meggyilkolta Costea Jov közegei bírót. A bíró rettegés embere volt a községnek és állítólag igazságtalanul járt el a lakossággal szemben a földosztás alkalmával. A vádlott a földosztásból kifolyólag elhatározta, hogy a bírót elteszi a láb alól és egy este a bíró ablaka alá húzódott és a nyitott ablakon keresztül belépett a bíró lakásába. A golyó talált és Costea Jov holtan bukott le székéről. Az ügyészség gyilkosság címén emelt vádat Arama Péter ellen, akit a büntetőtörvényszék ma tízevi fegyházbüntetésre ítélt. A vádlott és védője az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

VIDÉKI ELŐFIZETŐINK B. FIGYELMÉBE! Tekintettel a lap-állítással járó horribilis költségekre, arra kérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy a Közlönyért való előfizetésüket haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatal címére mert ellenkező esetben kénytelenek lennünk lapunk küldését megszüntetni.

Éhségzavargások és fosztogatások egész Németországban.

(Ehezű tömeges ostroma középületek ellen. — Kifosztják az üzleteket.)

Németországban az éhségzavargások már kezdenek súlyos arányokat ölteni. Az éhségzavargásokról és fosztogatásokról a *Köziöny* alábbi tudósítása számol be:

Berlinből táviratozzák: A megszállott területen és a birodalom többi részében is az éhségzavargások és a fosztogatások folytatódtak. Essenben, Gelsenkirchenben, Kottlenbergben, Braunschweigben és Berlin külvárosaiiban voltak kisebb-nagyobb zavargások ma. Számos üzletet megrohantak, amelyeket azután teljesen kifosztottak. A rendőrségnek több ízben közbe kellett lépnie.

Berlinből táviratozzák: Berlin legnagyobb és legfenyegetőbb veszélye: az éhínség. Két nap óta Berlinben a szó szoros értelmében lehetetlen kenyert kapni. Tegnap délelőtt a lakosság egy efenyészően csekély része megkapott egyik-másik péküzletben kenyeret. Ennek az ára is különként 2 és fél milliárdról 5 és fél milliárdra szökkent fel. Ma azonban a háziasszonyok hiába járták óraszámra az üzleteket sehohsem lehetett kapni egy darab kenyeret sem. A rettenetes élelmiszerhiány miatt az éheskedés napról-napra jobban nő, ami időnkint kisebb-szerű éhségzavargásokban és fosztogatásokban robban ki. A szociálisták azt követelik, hogy a kormány azonnal avatkozzon bele a legerélyesebben az élelmiszerhiány kérdéskébe és az aranykölcsönt élelmiszerbeszerzésre használja fel. A néhány hónappal ezelőtt eltörölt kenyérijegrendszer szándékosnak visszaállítani, mert a legutóbbi napokban, amikor még

kisebb mennyiségben volt kenyér Berlin területén, egyes tehetősebb családok busz-harminc darab kenyeret is vásároltak, míg másoknak semmi sem jutott. Az élelmiszerek minden fajtájában nagy a hiány, de a legsúlyosabban a közéletet természetesen a kenyér hiánya érinti. A kenyérhiányt azzal magyarázzák, hogy a liszt ára a dollár kurzusának hirtelen felszökése miatt rendkívüli módon megrugott. Napokkal ezelőtt, még mikor a terménytőzsdén voltak üzletkötések lisztben, egy zsák lisztet 200 milliórdal jegyeztek. Ma már ennyiért sem kapható. Mintegy 40 péküzem el is bocsátotta alkalmazottait és becsukott, amiről jelentést tettek az illetékes kormányfaktoroknak. Az új közéleti miniszter felhívást bocsátott ki a malmok tulajdonosaihoz és a földművelőkhez, hogy hagyjanak fel minden politizálással és bocsássák készleteiket a városok lakosságainak élelmiszer-ellátására. Rendelkezéseire. Hivatkozik arra, hogy minden perces késedelem munkás németek életébe kerülhet, akik élelmiszer hiánya miatt éhen kellene hogy elpusztuljanak.

De nemcsak a kenyér és a liszt hiány okoz nagy gondot, hanem a még kapható néhány élelmiszer horribilisen magas ára is. Így a mai piacon a legolcsóbb hús kilójának ára 7 milliórd, egy darab hering 2 milliórd volt. Zsirt egyáltalában nem lehetett kapni és a tojás is teljesen eltűnt a piacról. Ma a szénárak is hihetetlen módon emelkedtek, ami most a tél közeledtén különösen súlyosan érinti a német nép millióit.

csülésének ad kifejezést Indig Ottó tránt. Mindezekről a Magyar Színház vezetőségét a szervezet külön is értesíti. Kolozsvár, 1923. okt. 23. Paál Árpád dr., elnök.

— **Elfogott zsebtolvajok.** A timisoarai sziguranca több veszedelmes zsebtolvajot tartóztatott le. Ezek között van Maris Favel rovtörtölt zsebmésző akit az aradi rendőrség is köröz. Nevezetű Temesvárott az álcómáson 6000, az arad-temesvári vonaton pedig 11.000 lelt lopott. Marist a sziguranca átadta a rendőrségnek, amely Aradra szállította.

— **Megamodott orvos.** Diamand László dr. újpesti orvos Stojanov Zsivó ivandai lakos feleségét súlyos rákban ellen kezelte. Később az orvos beküldte a beteg asszonyt Temesvárra, hogy ott a kórházban felvételt kérje. A kórházban nem vették fel a gyógyíthatatlan beteg, aki hazament és ismét ellátta az orvost. Diamand dr. megjelent a beteg lakásán, ahol a férj lefogta és az asszony egy lúszággal kezében követelte, hogy az orvos adja vissza a gyógykezelésért fizetett 240 leit, mert az orvost okolták, hogy Stojanovné állapota annyira súlyossá vált. Az orvosnál nem volt aprópénz és ezért 500 leit adott, hogy támadóitól megszabaduljon. Az orvos szabadulása után felje-

— **Hírlapi polémiából lovagias ügy.** Két temesvári lap a Temesvarer Zeitung és a Schwabische Volksprese hasábjain napok óta erőshangu polémiát folytatnak egymás ellen. A hírlapi polémiának ma érdekes folytatása támadt. Möller szenátor, a Volksprese felelős szerkesztője megbízottai után lovagias elégteltelt kért Mangold Sándortól, a Temesvarer Zeitung felelős szerkesztőjétől. Mangold kijelentette, hogy sajtópolémiáról lévén szó, ebben az ügyben csak a bíróság lehet illetékes, egyébként is, mint hitű katolikus, ebből nem hajlandó a lovagias elintézésre. Az ügy felemelkedését érdeklődéssel várják.

— **Kinevezés.** A Fonciera biztosító társaság központi igazgatósága Orbán Abát, az aradi fiók eddigi titkárát vezérigazgatóvá nevezte. A társaság felvirágoztatása körül szerzett érdemei elismerésül.

— **Rend van az aradi törvényszéki fogházban.** Stinghe Janos temesvári táblai főügyész — mint jelentettük — Aradra érkezett, hogy az aradi királyi ügyészségen valamint az ügyészség fogházában megtartsa a minden évben szokásos vizsgálatot. A főügyész három napon keresztül az aradi fogházat és annak irodáját vizsgálta felül. A fogházban minden körében vizsgálatot tartott, megkérdezte a foglyokat, hogy van-e valami panaszuk, vagy valami kívánságuk, de mindenütt olvértelmű választ kapott a foglyoktól, hogy kedvező bánásmódban részesülnek és így sem panaszuk, sem pedig kívánságaik nincsenek. Ma délután fejezte be Stinghe főügyész a fogházi vizsgálatot, melynek végén kijelentette Seláriu János fogházigazgatónak, hogy az irodában tapasztalt rendes ügymennevezetésért, valamint a fogházban tapasztalt rendért, tisztaságért és a foglyokkal való bánásmóddért a legteljesebb elismerését fejezi ki és gondoskodik a fogaról, hogy Seláriu fogházigazgatót, akit csak a közelmúltban léptetett elő az igazságügyminiszter, ismét megérdemelt előléptetésben részesüljön. Stinghe főügyész a holnapi naptól kezdve az ügyészségen tart vizsgálatot, amely több napig fog eltartani.

— **Eltűnt családtag.** Kristyóry János Libás-dűllő 4 szám alatti lakos bejelentette az aradi rendőrségnek, hogy Petru Flóra nevű családije huszonegyedikén eltávozott lakásából és azóta nyoma veszett. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Elítélt orgazda.** Orgazdasággal vádoltan állott ma az aradi törvényszék előtt Orison Teodor aradi kiskereskedő. A kereskedő Dávid Ernő betörőtől vette meg azokat az árukat, amelyeket a betörő Weisz Dávid aradi fűszerkereskedő cégtől lopott. A betörő, mint emlékeztetés, az Uránia moziban történt letartóztatása alkalmával öngyilkossági kísérletet követett el és azóta már le is ítélte hat havi bűntetését. A mai tárgyalás alkalmával az orgazdát is bűntetésnek találták és 600 leit pénzbüntetésre és a kár megtérítésére ítélték.

„Atlantida” Ma pénteken az Apollóban

lentette támadóit és az ügyben ma volt a tárgyalás Temesváron. Stojanovné időközben meghalt, így csak a férjét ítéltek el 200 leit pénzbüntetésre. Az ítélet jogerőssé vált.

— **Ki tud róla?** Az aradi rendőrséghez ma reggel Magyarországból, Gyula városából egy levelet hozott a posta. A levél piros tintával volt írva és egy anya küldte, aki kétségbeesetten kéri a rendőrséget, hogy küldjön értesítést fiáról, aki eltűnt hazulról és úgy hiszi, hogy Aradra jött. Fiát Varsandán Györgynek hívják és ha valaki tud róla, írjon Gyulára Biró György címére Sarkadi utj 90. szám alá.

— **Meghalt az orvosságtól.** Ujvidékről jelentik: Megdöbentő tragédia áldozata lett Zsivkovics Milán deszpotzentiváni gazda hároméves kislia. Zsivkovics súlyos szembajban szenvedett és ezért orvoshoz ment, aki egy szembecsőpögtetésre való erős mérget tartalmazó gyógyszerrel írt számára. Amíg Zsivkovics tegnap este lovai után nézett, addig a kis fia levette az orvosságos üveget az asztalról és a tartalmát megitta. A lovaitól visszatérő gazda már csak fia megmerevedett holttestét találta a szobában. A gondatlan szülők ellen megindították az eljárást.

Aradi mozi hírek.

• **Atlantida,** a titokzatos csodák filmje, minden idők legpazarabb és legszedületesebb méreű filmkolosszusa, mely Pierre Benoit, a nagy francia regényíró világhírű regénye után, két katonatiszt mámoros és vérzibbasztó kalandjait eleveníti meg a kéj és bűnös gyönyörök birodalmában. Az Atlantida messze felülmulja az eddig látott filmek gyönyöveinek: A hindu siremlék, a Sodom és Gomorha és a Mabusse-filmek színvonalát s olyan művészi és érzéki látványosságot nyújt, amelyben még nem volt része a közönségnek. Az Atlantida az Apolló-színházban kerül bemutatásra pénteken s a gyönyörű filmaikötés első része péntektől keddig látható az Apollóban. Külön érdekessége a filmnek, hogy a főszerepben Stacia Sapierkowska lép fel, a pétervári és párisi operák ismert primadonnája.

• **Kétlelkű ember** a címe annak a fantasztikus izgalmas történetnek, amely csütörtökön került bemutatásra az Urániában igen nagy siker mellett és amelyben Conrad Weidt csillogtatja nagyszerű színjátszó talentumát. Doktor Ceavd fedez egy olyan szert, amely elválogtatja az emberi alakot. Ő is beveszi s a sugartermetű szép emberből tönörödött gnóm lesz, amely akarata ellenére a bűnök hálmazatát követi el. Kifogy a szerből, nem tudja visszakapni régi alakját s kétségbeesésében megöli magát. A szenzációs érdekesséű film, amelyet a közönség nagyszerű elragadtatással élvezett, még pénteken és szombaton szerenél az Uránia műsorán.

„A kétlelkű ember” • Conrad Weidttal főszerepben. Ma pénteken az Urániában.

Az örökifju asszony.

(Természetes fiatalító kúra nők számára.)

(Bécsi szerkesztőségünkől.) A legújabb ifjító kúra nők részére a háztartási munka, legalább ezt állítja **Pfeiffer asszony**, egy bécsi udvari tanácsos felesége, szembe-helyezkedve ezzel a háztartásban levékenykedő nők zömével. Általános a háztartásnyók panasza, hogy a házi munka fárasztó és őket idő előtt öregbíti. Pfeiffer asszony, mint azt Bécsben a házi asszonyok egy értekezletén kifejtette, megtalálta a módját, hogy a háztartási munka ne ártson a nők egészségének és fizikumának. Először a helyes lélegzés a fontos, a nyugodt, mély lélegzetvétel, amely lehetővé teszi, hogy a levegő a tüdőt teljesen betöltse. Ha a nők azt hiszik, hogy lélegzetvételre sincs idejük, kísérlezzék meg szabad percükben vagy bevásárlásaik alkalmával a helyes lélegzetvételt s egész bizonyos, hogy rövidesen megszokják és később a legnagyobb munkában sem feledkeznek meg róla.

Fontos az is, hogy a háztartásnyók küzdjenek az **ideges sietség**tel, amely túlzott s teljesen szűk-ségtelen energiakihasználáshoz vezet. Ez okozza többnyire azt a halálos fáradtságot, amely nagyon sok asszonyt idő előtt fizikailag tönkretesz és öregbít.

Az asszonyok zöme azt hiszi, hogy csak **álva** végezheti el minden munkáját, pedig ez nagyon káros a női altestre. Sok háztartási munkát **ülve** is el lehet végezni, természetesen nem szabad csak a szék szélén ülni, ami különben szintén csak idegességre vezethető vissza, hanem az egész combot a széken kell nyugtatni. Igen előnyös a török ülés oly esetben, ha az asszony előtt munka közben egy tál van (hámozásnál, stb.) — Alánlatos a guggolás és a leférédeés, de mindenképpen elkerülendő a lehajlás, amely a nő derekát teszi tönkre.

Az esetleges többszöri felkölés-munka közben csak **jótékony hatással** van az izomzatra, míg a lehajlás hovatovább állandó türehtelen festi fájdalmat okoz. Alánlatos még a házi munkát nadrágos házi ruhában végezni. A mosás szoknyában például egész bizonyosan kisebb-nagyobb hüléshez vezet, ami reumáig fejlődhet. Végül szükséges mindkét kéznek harmonikus igénybevétele, ami több munkát enged meg a fáradtság legcsékeltebb jele nélkül, mind egy kéznek állandó használata. Az az asszony, aki munkáját a kellő okos

beosztással, fizikumának kímélése mellett végzi, idegét is megkíméli és ezzel sokáig megőrzi ifjúságát is.

KÖZGAZDASÁG.

Tiltakoznak a súlyos kereskedői adók ellen.

(Kereskedők gyűlése Bucarestben.)

(Saját tudósítónktól.) Október 26-án és 27-én tartja kongresszusát Bucarestben a kereskedelmi és iparkamara helyiségében a vidéki kereskedők szövetsége és a kongresszuson kimondják a Sfatul Negustoreschez való csatlakozást. A kongresszus foglalkozik még a különböző engedélyek egységesítésének ügyével, a külkereskedelem előmozdítása érdekében emelnek szót és a súlyos kereskedői adók ellen jelentenek be tiltakozást. A Kongresszus vezetőségéhez az aradi Sfatul Negustoresc ma táviratot küldött. Az üdvözlő távirat szövege a következő:

— Szíveskedjenek a kongresszuson megjelent vidéki kártársainknak üdvözetünket tolmácsolni. Csak az összkereskedőknek együttes munkájával lehet a kereskedelem szabadságához vezető jogos igényeinket elérni.

= Minden vendéglői étel ára maximálható. Fontos és elvi jelentőségű döntést hozott legutóbbi ülésén az új uszortörvény végrehajtásának ellenőrzésével megbízott bucuresti speciális bizottság. A bizottság döntését 62723—923. sz. alatt az ipar- és kereskedelemügyi miniszter is jóváhagyta és így annak gyakorlati alkalmazása a napokban kezdetét veszi. A bizottság kimondta, hogy minden a vendéglőkben és éttermekben kiszolgált étel ára maximálható és az egyes városokban működő ármező-állapító bizottságok az elvi döntésnek gyakorlati érvényt kötelesek szerezni.

= Egységes vendéglői étlap Temesváron. A timisoarai vendéglősök és kávéosok megbízásából Schubert Péter társulati elnök ma felkereste dr. Gheorghieviciu Lucian főpolgármestert, akit arra kért meg, hogy az új maximálási rendelet ügyében keressenek olyan megoldást, hogy a vendéglősök és kávéosok ne legyenek kitéve annak, hogy minden pillanatban a spekulatívitás elé kerüljenek. A főpolgármesterrel folytatott megbeszélés eredményre is vezetett és a következő igen érdekes megállapodást sikerült kötni: Öt később kijelölendő temesvári vendéglős és kávéos a főpolgármesterrel együttesen egész Temesvár részére egységes étlapot állapít meg és minden szükséges alkalommal ez a bizottság dönt az étlapokról és az árakról. A bizottság már holnap összeül és legközelebb az összes temesvári vendéglőkben egységes étlapok lesznek.

= Magyar—ceh gazdasági tárgyalások. Bucarestől táviratozzák: Ma érkezett meg Bucarestre a magyar—ceh ügyek tárgyaló cseh bizottság Wellner vezetésével, tíz

és ezzel sokáig megőrzi ifjúságát is. Ugy hírlik, hogy a két ország között elintézetlenül álló politikai kérdéseket Prágában fogják letárgyalni. A külügyminiszteriumban ma kezdődtek meg a magyar—ceh gazdasági tárgyalások.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Október 25.) Francia frank 12.30, svájci frank 37.50, dollár 215, dinár 2.30, szokol 6, lira 9.35, angol font 940, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0031. — Kifizetések: Budapest külföldi 85, belföldi 140. Bécs 335, Prága 6.25, Zürich 37.70, Miláno 9.40, London 950, Páris 12.40, Newyork 212.50, Belgrád 2.55.

Temesvári valutaárak. (Október 25.) Newyork 211, dollár 215, London 942, angol font 950, Páris 12.20, francia frank 12.50, Zürich 37.50, svájci frank 37.50, Belgrád külföldi 2.55, belföldi 2.42, dinár 2.40, Prága 6.18, szokol 6.05, Budapest külföldi 95, belföldi 135, magyar korona 135, Bécs 340, osztrák korona 325.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Október 25.) Kifizetések: Páris 12.15, London 942, Newyork 211, Miláno 9.42, Zürich 37.50, Bécs 0.0030, Prága 6.20, Budapest 0.0110. — Valuták: Napoleon 785, léva 1.95, török lira 125, angol font 965, francia frank 12.40, svájci frank 38, lira 9.30, drachma 3.85, Dinár 2.40, dollár 213, lengyel marka 0.000250, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0080, szokol 5.10.

Zürichi nyitás. (Október 25.) Amsterdam 218.25, Newyork 561.25, London 2522, Páris 32.60, Miláno 25.1250, Prága 16.60, Budapest 0.03, Belgrád 6.75, Bucaresti 2.65, Bécs 0.007875.

Zürichi zárlat. (Október 25.) Berlin 0.000000.05.50, Amsterdam 218.15, Newyork 561, London 2521.50, Páris 32.6250, Miláno 25.10, Prága 16.60, Budapest 0.03, Belgrád 6.75, Bucaresti 2.65, Bécs 0.007875.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Október 25.) Napoleon 69000, Belgrád 231—250, Berlin 0.00005, Bucaresti 97—107, lei 101—111, London 88000—92400, angol font 88500—92900, Miláno 880—925, lira 890—940, Newyork 19350—20450, Páris 1150—1216, francia frank 1165—1231, Prága 573—624, Varsó 0.0001—1.50, Bécs 0.002735—20.55, Zürich 3440—3660, svájci frank 3460—3680, Amsterdam 7530—7970.

Cenzurat:

Dr. ROMUL MAGER

NYILTTER.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Áthelyeztük irodánkat Bul. Reg. Ferdinand 6. alól Str. Crisan (Karolina-u. 8. sz. alá.

Mátyás József

fiókja, Arad.

Csebod János

vizsgázott fogtechnikus

Dr. Morgenstern Gyuláné fogszatimütermét Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 15., a főpostával szemben átvette. 4078

Oszi-téli

raglánok

bőrkabát különlegességek

divatos öltönyök

angol és német gyártmányú szövetek

14085 tulhalmozott raktár csökkentése végett a

legolcsóbban

IOSIF MUZSAY

férfi, nő és gyermekruha telepén,

ARAD, Városi színházzal szemben.

Egy jól berendezett

asztalosműhely,

butorgyárnak is alkalmas,

eladó és azonnal átvehető.

Csak komoly vevőkre reklámtalok.

Gieswein József, Timisoara, Gyárváros, Magyar-utca 49. 116

Szücssegéd,

önálló munkaszer, azonnali

belépésre KERESTETIK.

Eddigi működéséről bizonyítvány szükséges.

S. Einsenstädter

fiókja,

117

Timisoara (Temesvár) Szentgyörgy-tér 11

Olcsó butorbeszerzési forrás!

Az „Aradi Kisiparosok butor-és osztaio-sáru vállalata” Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 41. sz. ajtója dusan felszerelt raktárát, ahol több, ebédli stb. butorok a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig olcsó árban kaphatók.

Footballokat

és ostorokat nagy-baan készít:

ELKI, Timisoara (Temesvár)

Magyar-utca 21. 110

Belvárosi elfoglalható

háromszoba, fürdőszoba 1834

magánház

minden elfoglalható árárt eladó.

Bővebbet: Wallinger-Irodában, Arad, Str. Unirei 13. (Földes patikával szemben)

Használt ólom

magvetelre kerestetik.

„ATLANTIDE”. Filmszenzáció ma pénteken az Apollóban.

Téli felöltő újdonságok legolcsóbban PLESZ ruhaárúházában Arad, szerezhetők be

Apró hirdetések.

Házasság.

ÖTVEN éves nő férjhez menne jobb iparoshoz, vagy állami alkalmazottnak. Berendezett lakással, kevés pénzrel. Ajánlatokat „Öregesen” jelzőre az Aradi Közlöny kiadóba. 6185

Alkalmazás.

URINÓT keresek nagyobb leánykák mellé, mint nevelő és anyahelyettes. Zongorázni tudók és idegen nyelvtudás előnyben. Ferenc József Arad. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) déli 6 órákban. 13588

MODERN parkírozásokat vállal Pricha kertészet Arad IV., Str. Corneli Leucuta 12. 5837

ROMÁN-NÉMET. magyar perfect. 8-10-11 levelező, gép- és gyorsírónő. egyéb irodai munkákban járatos. azonnali belépésre keres megfelelő állást. Ajánlatokat „Komoly munkaerő” címére Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 6188

SEGÉD felvétetik textil nagykereskedésbe. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6182

HÁZAKHOZ ajánkozik felsőruha és fehérvarrónő. Arad Piata Stefan Cel Mare (Bela-tér) 7. II. em. ajtó 1. 6184

JÓ BIZONYÍTVANYOKKAL rendelkező szakember november 1-sel belépésre kerestetik. Jelentkezés délelőtt 10-11-ig, délután 4-5-ig. Lueberg, Arad, Bohus-palota. 6180

TARNOVA KÖZSÉG (Aradmegye) jegyzőségénél román nyelvben tökéletes férfi vagy női főiskola állandó alkalmazást nyerhet. Ajánlatok jegyzőhöz intézendők. 6187

ISPÁN, vagy gazda kerestetik, aki a gazdaság minden ágában megfelelő gyakorlattal bír 400 kat. holdas birtok vezetésére képes és a román és magyar nyelvet bírja. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6179

MAGANYOS NŐ, ki a háztartásban segédkezik, házmesternek kerestetik Arad Strada Cuza Vodă 3. (Thököly Imre-utca.) 6192

TISZTA, jól főző mindenest elcséjére, nagy fizetéssel felvétetik Arad. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 29. földszint 3. 6196

ÜGYES varrónő házakhoz ajánkozik. Címeket Wallinger hirdetőjébe Arad kér 13349

MINDENEST főzőnő magas fizetéssel azonnalra kerestetik. Cim Kelet hírlap-iroda Arad. 14044

FŐZŐ mindenest kerestetik jó helyre. Jelentkezni Arad. Str. Bratianu (Weisz-utca) 12-14. földszint 1. 14044

Lakás.

EGYSZOBÁS lakásonat elcsérléni készszobás lakással a város bármely részében. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6183

Vétel és eladás.

NE VÁSÁROLJON férfi és női téli ruha, kabát, kosztüm kelméket, míg meg nem tekintette Vándor kirakatait Arad. Str. Metianu (Förрай-utca). Meggyőződhet olcsó árairól. 5809

MODERN kétszemélyes rézgyégy és többféle butorok eladók Arad Strada Badea Carjan 1-11. 13965

HALOTTAK

napjára élővirág koszorúkat a legolcsóbban készítettük már 80.- Lelettől kezdve. Feljegyezni lehet a 13348 „CHRYSANTHEM” virágzealonban, Str. Eminescu 4.

Aranyát, briliáns- és gyémánt tárgyat legjobban értékelheti

WALDMANN-nál, Arad Piata Avram Ianou (Szabadság-tér) 14. 6197

FEHÉR RÓKA hős, fekete róka műf., férfi, utazó bunda schopp béressel, sils-kin női kabátok, férfi, női, fű kabátok, antik etazser, kötött terítő, egy és két ágvas kézimunka terítők, butorok, stóre, fehéreműek, dísz tárgyak, vaddisznóbőr szőnyeg, schálla, szövetelek, 6 személyes étkező szett, briliáns gyűrű, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-u. 23.) I. em. jobb. 1000

NŐI ÉS FÉRFI fehéreműt. asztal és ágyműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (vált Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

KOMPLETT hálószoba és konyhabutor eladó. Lakás átadó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 13349

BRILLIÁNS függő eladó. Megtekinthető délutánoként Strada Ghiba Birta 38. 2194

NAGY TYUKETREC két emeletes, vasból, eladó. Arad, Str. Cuza Vodă 3. (Thököly Imre-utca.) 6193

ÚJ BUTOR Garal butorüzletben Arad. Calea Banatului 5-12. 6195

TÉLI FAJALMÁT VESZ Buding. Nagyösz. 6198

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, stb. és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsai és szmirnászőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistic Arad, Buiev. Regina Maria 29. (Fischer Elz-palota.) 11895

ELADOK kéz alatt perzsaszőnyegeket, ezüst tárgyakat, elegáns férfi szobát, náliszobát, függönyöket, ágyszerítőt, férfi aranyórákat, Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6202

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsaszőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Otutay-palota címre küldendők. 13573

VADÓDI Karlsbadi só üvegekben, vízszintű mesterséges Karlsbadi só üvegekben és kimérve dr. Földes gyógyszerár Arad. 14137

KÉZIMUNKÁHOZ legszebb előrajzolásokat Emeszt kézimunka üzletben Aradon, színház mögött készíthetők. 5088

SIRKOSZORUK, alkalmi virágkötészet Pricha kertészetében Arad IV., Str. Corneli Leucuta 52. 5538

HOFHERR és SCHRANTZ-féle 1 éves complete cséplő garnitúra, a motor 8-10 HP., a cséplő 1000 mm. eladó. Rápolthy Béla Orestie (Szászváros) Fő-tér 30. szám. 6143

KÉT DARAB angol club fotel, valódi bőr és 1 darab kisebb, kitógástalan, szép (bédlo-szőnyeg eladó Strada Nicu Filipescu (Flórián-u.) 9. földszint balra. 6147

Ingyatlan.

VÁROS központjában gyönyörű ur magánház, átvehető új parkettás szoba, elő-, fürdő- és cselédszoba, nagy pince-vel 750.000 leiert eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13941

ARAD, Str. Pompiliu (Kasza-utca) 54-56. számú ház nagy telekkel, elfoglalható lakással eladó. Kertésznek, ká-dárüzemnek, valamint állattalornyai elhelyezésére alkalmas, mivel a vásártér közelében van. 6181

MAGÁNHAZAK, bérházak, kisebbek, nagyobbak, gyárhelyiségek. Fővárosban belvárosban, 100 ezer leien felüli árban előjegyezve. — Szőlők, birtokok, erdők. — Aradi vámnál 11 hold szántó eladók. Megbízott „Argus” Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13422

Üzletek.

HÁROM szobából álló modern irodahelyiség a város központjában november hó 1-én kiadó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

FENYES EGZISZTENCIÁT biztosító faterlepetet bérbeadnám lélelési díj nélkül. Irodahelyiség, kocsiszín, kamra, istálló van. — Építómestereknek beraktározásra, valamint autó-garázsra is alkalmas. Cim Strada Episcopul Radu 12-25. (Magyar-utca.) 6138

KÜLVÁROSI fűszerüzlet, korcsmával, egyszoba, konyhas lakással, kétévi szerződéssel eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13941

JÖMENELELU fűszerüzlet kétszobás lakással, üzlet és lakberendezéssel 90 ezer leiert eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 13349

Különfélé.

VILLANYSZERELÉST, csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarz műszerész Arad, Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

ELSŐRENĐŰ cukrászdám vezetésére keresek kiváló szakembert, akivel esetleg több nélkül társulnék. Ajánlatok „Beretta Central” Galati küldendők. 13349

Alkalmi olesó vétel.

Kisebb bérház korlátlan italméréssel, élelmiszer üzlettel, hozzátartozó 2 szobás lakással, más vállalat átvétele miatt előnyös kölcsönrel terhelve 195 ezer leiert sürgősen eladó. Megbízott Haasz-irodája Arad, Str. Románului 5. (Zrinyl-utca.) 13544

„Falu végén utca hosszát.” a „Vazul” költőről beszéltek, ami érthető is, mert nem fest, hanem egyenletesen oléodik és minden takarékos háziasszony használja. Kapható minden fűszer-üzletben. Vigorreladónak nagy arkedívsmény mellett szállítja az egyedüli készítő: VASILIE TOMA

Arad, Str. Grigorie Alexandrescu 24. (Bercsényi-ute) 13350 Wallinger-iroda.

Butorok
a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár
ARAD, Strada Ioan Calvin 42. Neuman palota. (Strada Horia.)

Lerakat:

No. 165—1923. Com. econ. PUBLICATIUNE LE LICITATIE MINUENDĂ.

Comisia economică a oraşului Arad cu drept de municipiu ţine licitaţie minuendă la 27 Decembrie 1923. oara 10 a. m. in localul D-lui Consilier economic (Primăria etaj 104. usa) relativ la darea in intreprindere a lucrărilor de pictat şi vopsit pentru edificiile publice pe anul 1924.

Vadiul de 5000 adeca Cincimii Lei este a se depune in numerar. ori libelul eliberat de vre una din institutiunile financiare locale, sau hărtii de vajoaro garantate de stat.

La licitaţie se poate concura numai cu ofertă in scris.

Ofertele in scris inchisă in plic şi sigilate se vor prezenta la inceputa licitaţiei şi numai atunci se vor lua in considerare dacă oferta are înăfura şi chitanţa de justificare despre depozitia vadiului şi dacă declară că cunoaste şi acceptă condiţiunile de licitaţie.

Adjudecătunea se va ţinea in cătră Consiliul comunal in ziua de 29. Decembrie a. c. oarele 12 a. m. in sala mică de sedinţa a Primăriei.

Condiţiunile de licitaţie şi calculul sarcine se pot vedea la D-l Consilier economic inaintea licitaţiei intre oarele oţcioase.

Licitatia se va ţinea in conformitate cu articolul 72—83. din legea asupra contabilităţii publice.

Arad din sedinţa Comisiei economice a oraşului cu drept de municipiu ţinută la 22. Octombrie 1923.

Comisia economică.

No. 165—1923. Com. econ. ARLEJTESI HIRDETMEŊY

Arad thif. város gazdasági szöke a városi épületek szobafestői és mázoló munkálatainak 1924. évre leendő biztosítása iránt 1923. évi december hó 27-én délelőtt 10 órakor a gazdasági tanácsnok helyiségében (Városháza I. em. ajtó 104.) árlejtést tart

Bánálpénzül leteendő 5000 Lei készpénzben, vagy elfogadható értékpapirban.

Az árlejtésen csakis írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok leragasztott és lepecsételt borítékban nyujtandó be és csak akkor vétetnek figyelembe, ha ahhoz a bánálpénzt igazoló letéti nyerga is mellékelve van és ha ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és azt elfogadja.

A beérkezett ajánlatok felett a városi tanács folvó évi december hó 29-én fog dönteni délelőtt 12 órakor a városi kis tanács teremben.

Az árlejtési feltételek az árlejtés megkezdése előtt a gazdasági tanácsnoknál megtekinthetők

Az árlejtés a számviteli utasítás 72—83. §-ai értelmében fog megtartatni.

Arad thif. város gazdasági székének 1923. október 22-én tartott üléséből. 6190

Gazdasági szék.

A belügyminiszter akták elrendelt személyazonossági igazolványok fényképei a legolcsóbban, Arad, Str. Eminescu 13. sz. (Deák Ferenc-utca) Villanyfényképezésben készítenek.